

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Nemzeti ünnepek.

Zombor, 1902. augusztus 18.

* Szent István király napja és dicsőn uralkodó királyunk hetvenkettedik születésnapja, mint a „korona“ csillagzat égi képlete sorakozik egymás mellé.

Nemzeti örömnép mind a kettő Magyarországon. Valóban örülni kell a kereszténységet megalapító szent király nevének ünnepén minden hű honpolgárnak, mert hogy hazánkból erős ország lett, népünkben művelt nemzet, hogy vérszóból, országromlásból újra feltámadt, az e feletti hálaérzet szent koronánk első szent viselőjére emlékeztet mindannyiunkat, kik a honszeretet vallásában egyesültünk.

S azért szent István napján búgó harangszó száll a légen át és az ájtatos hívők ezrei és ezrei Budavárában fényes körmenettel, szent zsolozsmákkal, keresztény hódolattal dicsőítik a „dicsőséges szent jobb“-ot, melyet az Isten megőrzött az enyészettől és oda állított a nemzet elé, mint leghivebb szimbolumát, mint századokra szóló hirnökét a századokra szóló áldásoknak, melyekkel dúsan árasztá el népét és honát a szent király.

A Szilveszter pápa által szent Istvánnak Rómából küldött apostoli kettős kereszt — a kereszténység szent jelképe — új teremtést létesített a magyar nemzet életének minden terén. A nemzet áttérése a kereszténységre, lehetővé tette az országban a nemesebb keresztény polgáriasság terjedését és biztosította a magyar nemzet jövőjét és hazánk állami létét.

Nemzeti ünnep nekünk dicsőn uralkodó királyunk születés napja is. Királyunk hetvenkét éves. Szép kor; Isten áldása minden ember életében, ez csak a kiválasztottaknak jut a végzet kezéből öröme vagy búra. A mi királyunknak inkább bánatra, mint sem boldogságra.

Az évek — mondják — háboruban duplán számítanak, ha így van, a közönséges halandón vévén a számadást, hány-szorosan számít az uralkodók élete, a kik életüket folytonos küzdelem és háborúság közt töltik.

S hány-szorosan számít a mi királyunk élete, a ki, mióta két ország koronáját hordja fölkenet fején, folyvást külső és belső válságok, heves küzdelmek

és háborúságok forgatagába sodort a történelem szelleme?

S a népek javáért vívott szakadatlan harcok közben hány fájdalmas csapás sújtotta a felségben az embert.

Abban a korban, a melyben királyunk uralma esik, kényes viszonyok közt, egy félszázadot meghaladó idő során: ugyancsak nehéz volt királynak lenni, a mi csöndes viszonyok közt sem lehet épen könnyű feladat.

S az uralkodó súlyos gondjai és keserű megpróbáltatása mellett a kalvária minden kinszenvedése is átjárta szívét. Homályba vesző bűn fosztotta meg egyetlen fiától, bujkáló gazság szerette anyagi hitvesétől.

Ki az az ember, aki ennyi gond és fájdalom súlya alatt össze nem roskadna.

Nincs másképp, hogy az a szeretet és királyhűség, mely a magyar nemzet szívéből áradoz feléje, az a buzgó imádság, mely százvezrek ajakán fakad: ez az a csodatevő talizmán, mely föntartja zavartalanul királyunk féltett épségét. Oly szép, oly daliás aggastyán. Ugy tetszik, meg sem érzi kora nagy terhét.

A BÁCSKA tárcája.

Feleségemnek.

— Névnapi üdvözlés. —

Hallgatom, hallgatom
Szived dobogását,
Érzem szerelmednek
Bűvös szárnyacsapását.
Imádságos ajkad,
Mint ha sügna lágyan,
Órzd angyalom
Szava hangzik szádban:
Szeretlek igazán!

Nézem szende arcod,
Szemeim ott látják —
Boldogságom tükrét,
Álmaim világát.
Várva-várom ajkad
Szavaid, hogy halljam,
Mikor röppen róla,
Édesen és balkan:
Szeretlek igazán!

Szívünk dobbanása,
Szerelmünk regéje, —
Hangján virág fakad,
Oh, csak fagy ne érje!

De hát hogy is érné,
Hisz ápolod lágyan,
Órzd angyalom
Szava hangzik szádban:
Szeretlek igazán!

Utunk keletre.

Irta: Novákovits Izidor.

VI.

Az okkupált tartományok a négyszázados török uralom alatt határozottan török jelleget öltöttek magukra s mivel a törökök kulturájukat az araboktól vették át az építkezésben, díszítésben, himzésben, faragásban stb. néha igen klasszikus típusok ismerhetők fel. Minthogy azonban az itt látottak közül főleg a ház berendezése legkisebb részleteivel egyetemben kötötte le leginkább figyelmünket és minthogy ez bir talán általában legnagyobb érdeklél a muzeumban látottak közül, tisztán ennek a leírásába bocsájtkozom.

A mohamedán hívő háza határozottan tipikus az éghajlati és talajviszonyokhoz mért eltérésektől eltekintve mindentűt egyforma. Legjellemzőbb tulajdonsága az, hogy tisztán a tulajdonos egyéni szükségletei és igényeihez mérten épült; ezen igények pedig csak a hagyomány, a vallás, a családi élet, no meg persze a kényelem szempontjából

állapíthatók meg; a higiena ellenben igen mostoha vagy egyáltalán semilyen figyelemben sem részesül.

A ház külseje végtelentül egyszerű. A gyaúr szemei elől lehetőleg jó magas, néha 5—8 méteres fallal elzárt területen épült, fehérre meszelt, négyszögletű épület, majdnem kivétel nélkül egyemeletes. A földszinti része kevésbé világos, míg az emelet a sok ablak után majdnem üvegháznak tekinthető; az előbbiben „telet“, az utóbbiban meg „nyaral“ az igazhívő. Az ilyen nyaralás részben európai fogalmak alapján ítélhető meg, mert minden ház emeletéről szép kilátás nyílik. Erre már az építésnél nagy súlyt fektetnek és ez azután egyik oka a szabálytalan, ide-oda hajló, majd összezsufolt, majd hosszú telkekkel megszakított házsorok keletkezésének.

Mind a köz-, mind a magánéletben a török nő ki van zárva a nyilvánosságból. És a mohamedán vallás ezen sarkitételét talán sehol sem respektálják annyira, mint éppen Boszniában. Az építésnél tehát erre is figyelemmel vannak, a miből azután házaik a következő beosztást kapták: a földszinten van a szelamlik, vagyis a férfiosztály, az emeleten pedig a haremlik, vagyis a női osztály és végül ugyanott az udvarra néző erkélyen a divanhana, a hol a látogatókat fogadják. Igen sok háznál a kerítés falában, közvetlenül a kapu mellett egy kisebb, de

Fiatalos délcegséggel ül a lován, könnyed rugalmassággal jár s változatlan szorgalommal és végtelen lelkiismeretességgel teljesíti uralkodói kötelességét, csak úgy, mint bármikor azelőtt. A helvenkét éves fejedelem fénylő mintája az erényeknek, kitérő ember és nemes uralkodó, a kit a világ összes fejedelmeinek hódolata környéke.

Nekünk magyaroknak a legelső magyar ember a király. Ez úgy van és ennek úgy kell lenni. Mert itt a nemzet és a király egymásra van utalva, egymásnak segítője, támogatója és éltetője, itt jobban, mint bárhol a világon.

Ezért fogadjuk oly véghetetlen örömmel a királyi kegynek minden sugárát, mely nemzetünkre esik és ezért oly loyális és ragaszkodó alkotmányos királyához a hű magyar nemzet.

Változatlan hódolattal és benső megilletődéssel állunk tegnapi születése napján a hetvenkét esztendő királylyal szemben, hittel és imádsággal föntartva és erősítve a csodálatos talizánt: a magyar nép kipróbált királyhűségét és szeretetét.

Az új közigazgatás.

Zombor, 1902. augusztus 18.

Lesz-e tehát gyümölcs a fán, mert ime virágai nyílnak. A közigazgatás reformjának harminc év óta vajdó gondolata szemlátomást testet ölt és lépésről-lépésre hódítja meg a tért az egységesen szervezkedő nemzeti állam számára.

Nem mohó gyorsasággal, de a jövőbe néző megfontolt tervszerűséggel készíti el a belügyminiszterium a közigazgatás egyszerűsítésére és javítására irányuló eljárás szabályzatokat.

Szakítva az ósdi bürokratikus rend-

szerral, nem rejti suba alá munkáját, hogy aztán nyakra-főre megrohanja vele az ország védtelen tisztviselőit, hanem az életbeléptetés előtt a közigazgatással foglalkozó férfiak szabad bírálata alá bocsátja a kiadandó szabályzatokat.

Eddig öt ilyen szabályzat készült el: vármegyék és járások, községi és körjegyzők ügyviteléről, továbbá az árvaszékek, községek és járások gyámügyi szabályzata. Valamennyin az a vezető gondolat vonul át, hogy a közigazgatásban egyöntetű, egyszerű és lehetőleg közvetlen eljárás honosítását meg és legyen vége annak az oktalan állapotnak, hogy ebben az országban, a hol oly nagy szeretettel szoritának mindent az egyformaság Prokrustes vágyain, éppen a közigazgatási eljárás a maga fogyatékosságaival, eltérő alakosságaival, tömegtelen sok kormányrendeletével és helyhatósági szabályrendeleteivel kiapadhatatlan forrása a visszasságoknak és a polgárok zaklatásának.

Ideje volt már, hogy a sok kapkodás és foltozgatás után végre egy komolyabb lépést tegyünk a közigazgatás rendezése felé. Sem az állam, sem a hatóságok és tisztviselők, sem a polgárok nem vallják kárát, ha a közigazgatás rendje mindenütt ugyanaz lesz. Ez az egységes rend nemcsak a helyhatósági igazgatás káros kinövéseit nyírálja meg és könnyíti az ellenőrzést és felügyeletet, hanem a mindenfelé szét-huzódó törekvésekkel küzdő hazánk konszolidációjának is lényeges előfeltétele.

De nemcsak az eljárás alakja szabályozásáról van szó. Vigasztaló momentum, hogy a mi új van bennük, az nem külföldi munkák szolgálai utánzása,

hanem a magyar közigazgatás visszasságaiból leszűrt tanulság. A belügyminiszter bőségesen élt az egyszerűsítési törvényben kapott fölhatalmazással és habár vigyázni kellett arra, hogy a fennálló törvények korlátait át ne lépje, az önkormányzati testületek hatáskörét ne sértse és e mellett a nagy reformnak ne prejudikáljon, mégis megvalósítsa mindazt, a mi most lehetséges.

A vármegyei szabályzat kimerítő rendelkezéseket tartalmaz a tisztviselők szolgálati viszonyairól, köteleességeikről és jogaikról, még az ügyfelekkel való bánásmódnak is jut egy épületes szakasz. Nem kicsinylendő dolog az sem, hogy az ország tizenharmad félezer községeinek ügyvitele egységes szabályzatot nyer, a községi és körjegyzők által végezhető magánmunkálatok tüzetes felsorolása és a tiltó rendelkezések megállapítása alkalmas lesz arra, hogy egy részt a jegyzők jogos érdekeit biztosítsa, másfelől pedig a szegény és irástudatlan néposztályból kikerülő magánfeleket a túlkapások ellen megvédelmezze; míg a gyámügyi szabályzat egy régi törvénynek soha végre nem hajtott rendelkezéseit lépteti életbe.

Még ebben az évben jelentős átalakuláson megy át közigazgatásunk: a vármegyei pénztárak és gyámpénztárak már ennek az évnek a végén állami kezelésbe jutnak és a vármegyei számvevőségek helyébe állami számvevőségek lépnek. A járási számvevői intézményt az ország egy részében már a jövő hó elején meghonosítják.

Mindez a közvagyon és árvavagyon kezelésében az egész vonalon lényeges változást fog előidézni. Reméljük, hogy az új rend jobb lesz, mint a régi rendtelenség.

sűrű rácsozattal bevont ablak látható; ez az ugynevezett asiklik. Ezen át fogadja a török leány kedvesének udvarlását.

Európai fogalmak szerint a mily különösnek tetsző az igazhivő házának külseje, oly szokatlan szemünkben annak belső berendezése is. A ház bejárata mellett először is a konyhát találjuk meg. Ennek közepén épült a kőből való tűzhely, a mely felett hosszú láncan lóg a sárgaréz bogrács. Ezen kívül minden konyhában akad még egy kisebb tűzhely, a melyen a nélkülözhetlen kávét pörkölik. A konyha további berendezéséhez tartozik a lisztes láda, néhány főzőeszköz és a polc, a melyen sok cifra edény díszel.

A földszintről keskeny lépcsők vezetnek az emeletre, a melynek díszítésére a bosnyák mohamedán igen nagy súlyt fektet, mert hiszen — különösen újabban — ugyis csak magának és családjának él. És ezen egyszerű, igénytelen, külsőleg ridegnek látszó otthonokban többnyire melegen érzett erős családi kötelmekből áthatott élet tanyáz. A boszniai igazhivő, már szegénységénél fogva is, csak egy nőt tart s azt gyermekeivel együtt végtelentül szereti.

A lakások butorzata a lehető legkisebb közre szorítkozik, a mennyeiben azokban asztalok meg székek nem fordulnak elő. Ha feltárlják az ételt, csak egy zsámolyféle

butordarab kerül elő a szobának valamely homályos kuckójából, a melyre ráraják a vörös réztálcán felszolgált ételt. Az ágyaknak szintén nem éri szükségét a mohamedán, mivel a puha szőnyegekkel letakart földön hever ki napi fáradalmait. A szőnyegen azonban puha párnák csalogatják pihenőre a családtagot. Nappal, felkelés után a falba épült dolaf nevű szekrénybe, vagy a mi tulipános ládáinkhoz hasonló butordarabba rejtik el a párnákat.

Különösen jellemzi az igazhivő szobáit az, hogy majdnem minden butordarab összefüggésben van a ház falával, t. i. vagy abba építik bele azokat, mint a dolafot, vagy pedig ahhoz erősítik meg, mint pl. a mindezeket a szobán köröskörül húzódó, néha igen gazdag himzésű szőnyegekkel leterített fapadokat. Végül a szőnyegek is, a melyeken éjjel megpihen a ház ura, nappal — a falon lógnak.

Bosznia és Hercegovina népét különösen jellemzi annak festői ruházata, a mely itt-ott az illető nép lakóhelye, állása vagy hagyományai szerint lényegesen különböző. Mindenekelőtt nagy az eltérés a városiak és falusiak évszázados „divatja“ között, főleg fiúmság és izlés dolgában. A mohamedán nők általában nagyon szeretik a cifra kelméket s különösen rabjai az ékszerek varázsa-nak; s e tekintetben vágyaik többnyire tel-

jestülnek, mert az igazhivő mindenével a mi drága és értékes, a nejét díszíti fel, ezzel is óhajtván elismerni az asszonynak, e szerintük nélkülözhetlen butordarabnak értékét. A török nők, a mienktől eltérőleg nem törekzenek arra, hogy ruházatuk minél előnyösebben mutassa ki a test karcsúságát és egyéb szépséget, hanem inkább arra igyekeznek, hogy azt minél jobban rejtse el a drága és bizarrul felcícomázott kelmék végtelen fodraiban. Egyébként a női ruházat alkotó részei a következők: 1. az u. n. dimije, vagyis a lent nadrág alakú, tehát a bokában összekötött felső szoknya, melynek anyaga a legdrágább; 2. a gjecsérma, vagyis az ujjnélküli mellény, ehelyett esetleg a fermen, vagyis az ujjas mellény és 3. az anterija, vagyis a köpenyegszerű felső ruha. Hajviseletük egyszerű, amennyiben a lányok lelógó kontyokat hordanak, az asszony pedig úgy, a hogy a feje körül csavarja össze haját és e felett fezt visel, melynek bubját a néha igen értékes, tepelneknek nevezett díszítés ékesíti. A lábbelijük vagy hegyes cipő, papucs, vagy rövid sárga csizma.

A férfiak ruházata általában egyezik a nálunk is eleget látott bosnyákokéval.

Az országos muzeumból kikérülve egyenest az állami iparművészeti iskolába indultunk. Ezen intézet, melyet az állami internátussal is összekötött, évenként vagy 50 tisztán

A Ferencz-csatorna feladatai.

Az ó-becei járás érdemes főbírája dr. Balaton Gyula a Ferencz-csatorna részvénytársaság igazgatóságához egy memorandumot intézett, melyben felszólítja, hogy a rendelkezésre álló anyagi erővel igyekezzenek közre munkálni a Tiszavidéki nép existenciájának biztosítása és jólétének emelése érdekében.

Elmondja a memorandum, hogy a nép szegénységének egyik oka a bácskai klíma. Gyakran betegig, hónapokig hasztalan várnak esőt. Ezalatt a 30—35 foknyi meleg és a szirokkó-légáramlások elfonnyasztják, lesorvasztják a növényzetet, a vetések zöld színe sárgává változik, s a gazda fáradságának és verejtékes munkájának gyümölcse elpusztul, fönkre megy. Ezen a bajon öntöző csatornák által akar segíteni a memorandum, s felszólítja a Ferencz-csatorna részvénytársaságot, hogy ezt a nagy és most kibaszhatatlanul heverő viziművet egyfelől a saját előnyére, másfelől a mezőgazdaság kiszámíthatatlan hasznára öntöző csatornává alakítsa át és rendezze be.

A nyomorúság és banyatlás másik okául azt az immár jól ismert körülményt említi fel a memorandum, hogy éppen akkor, mikor a termelő kisgazdáknak leginkább szükségük van pénzre, nyár utóján és az ősze elején rendszerint a legalacsonyabbak a gabonaárak. Ez a kizsákmányoló bözemanőver, a mely tudvalevőleg már teljesen állandósult és rendszerre fejlődött, megfosztja a gazdát attól a kis haszontól, ami a roppant adó után számára még megmaradna. Ezen a bajon a sokat emlegett módon, közraktárak létesítése által kíván segíteni a memorandum szerzője s buzdítja és sürgeti a Ferencz-csatorna részvénytársaságot, hogy csatornája mentén állítson fel ilyen raktárakat.

A munkásnép nagy nyomorúságának megszüntetését pedig gyárak felállításától várja Balaton Gyula.

Ó-Becsén selyemgombolyító-gyárat, másutt textil gyárakat szeretne létesíteni, mert a Ferencz-csatorna vize fölöttébb alkalmas a selyemmosásra s egyáltalában ebben a nagy viziműben paragon heverő jelentékeny hajtóerőnek gyáripari célokra való kihasználása a

mohamedán vallású tanulókat képez ki különféle művészeti iparágakban. Az itt készített kiváló műgondolattal előállított, remek szép, tisztán keleties izlésben, aranyból, ezüstből, rézből, fából stb. előállított tárgyak u. m.: képkeretek, tálak, tányérok, evőeszközök, vázák, botok, ékszerek, dobozok stb. stb. a m. k. kereskedelmi múzeum útján kerülnek forgalomba.

Innen mintegy folytatásként felkerestük az Appel-rakodóparton lévő m. k. kereskedelmi múzeumi kirendeltséget, a hol annak főnöke, Gerő Mór a legmesszebbmenő magyarázatokkal ismertette ezen intézmény célját és eddigi működését. Hosszabban tartózkodott itt társaságunk, részint a felhalmozott óriási és változatokban bővelkedő áruaktár megtekintése végett, részint meg hogy a velünk jött iparos urak behatóan beszélhessenek meg a Zomborból megindítandó esetleges kivitel előmunkálatait.

Ezen szép és roppant tanulságos helyiségből kijövén, végig sétáltunk a hatalmas, majdnem két kilométer hosszú Appel-rakodóparton, mely mellett sebesen és elég zajosan hömpölyögnek a Milyácska hol téglavörösrre, hol agyagszínre festett hullámai.

A rakodópart végére érve, alaposan szemügyre vettük Szerajevó egyik elsőrendű szépségét, a csodaszép városházát. Ezen nemrég, tisztán mór-stylben letompított há-

laikus előtt is célszerűnek mutatkozik. S a gyáralapítási akcióban szívesen közremunkálnak a bácskai nagyobb pénzintézetek is.

Ha mindezeket megvalósítanák, a bácskai gazdák között ismét helyre állana a jólét vagy legalább is biztosítva lenne a fennmaradásuk és megélhetésük, ha nem is a régebbi arányok szerint, de mindenesetre tűrhető mértékben. A munkásnépnek sem kellene kivándorolnia, mert itthon megtalálná amit most nélkülöz: a munkát és az állandó keresetet.

Melegen üdvözljük tehát ezen életre való mozgalmat, mely — igen helyesen, — az önszegély elvén alapszik és nem vár minden segítséget az államhatalomtól.

H i r e k.**A király születése napja.**

Szent István koronája felkent viselője apostoli királyunk tegnapi születése napján a hűséges magyar nép minden gondolata és érzése egyetlen izzó gócponttá gyűlt és mély alattvalói hódolattal fordult a legalkotmányosabb király dicső személye felé.

Gondolatban és érzületben összeforrva, a modern Magyarország diadalmas kibontakozását dicsőítjük és magasztaljuk a mi királyunkban és ezért hangzott fel az osztatlan, egységes, erős, jövőjében bizó hű magyar nemzet ajkáról e megszentelt napnak egyetlen uralkodó imája: Isten áld meg a királyt!

*

Városunk közönsége is egy szívvel, lélekkel, hagyományos királyhűséggel ünnepelte meg királyunk születése napját, mely nemzeti ünnepeink sorában előkelő helyet foglal el, mert nemzeti ünneppé tette a király alkotmányos érzülete és a magyar nemzet páratlan lojalitása.

Városunk külső képe is ünnepele; nemzeti trikolorok lobogtak a középületeken és ünnepi ruhába öltözött közönség özönlött a templomokba, hol a nap dicső emlékére hálaadó isteni tiszteletek voltak és áhitatos imákban és zengő zsoltosmákban kérték az Isten áldását, a legelső magyar emberre, az apostoli királyra.

romszög alakjában emelt építészeti mind külsejével, mind belsejével feledhetlen mély benyomást gyakorolt a szemlélőre. A kívül és belül alkalmazott gazdag, szindus, finom izlésre valló ornamentika, a karcsu oszlopokon nyugvó ives homlokzat, az óriási termek és a szigorúan stylszerű berendezés erősen cáfolja meg azt a hibás felfogást, hogy a mór-stylus nehezen egyeztethető össze a modern építészettel. Ezen remekmű látásától alig tudunk elválni s szíves vezetőinknek csak azon ígéretére kaptunk lábra, hogy elvezetnek még egy ily, ehhez hasonló gyönyörűséghez.

Elindultunk tehát, úgy a hogy, nehezen, vissza-visszatekintve e csodás székházra. Nem-sokára egy zeg-zugos sikátoron keresztül haladva egy szelid hegyoldalon feltűnt előttünk a másik mór-styl gyönyörűség, t. i. a Seriat iskola, a mohamedán birák, vagyis az élclapokban gyakran aposztrofált khádik iskolája.

Tudvalevőleg az okkupált tartományokban az izlam hívőinek meghagyták azt a jogot, hogy családi és örökösödési ügyeikben saját birák, a khádik ítéljenek az Alkorán szellemében.

Ez a birói iskola is tagadhatlanul impozáns szép épület, de messze elmarad a remek városházától, melynek külsejét a kedvezőbb fekvése is hatásosabbá teszi.

A r. katb. plébánia templomban reggel 9 órakor tünepélyes háladó isteni tisztelet volt, melyen nagyszámu ájtatos közönség jelent meg. Megjelent a vármegyei tisztkar Latinovits Pál főispán és Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán vezetése alatt, a városi tisztkart Hauke Imre polgármester vezette. Ott voltak ezeken kívül a kir. törvényszék, járásbiróság, ügyészség, pénzügyigazgatóság, kir. adó-, posta- és távirda stb. hivatal tagjai. A cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség és csendőrség tisztkara is testületileg jelent meg. A templom előtt a zombori honvéd-zászlóalj foglalt állást Berkes István százados vezénylete alatt. A zászlóalj a szent mise alatt diszortírt adott.

A fényesen kivilágított templomban az ünnepi isteni tiszteletet Fejér Gyula apát-plébános celebrálta apáti ornátusban Pfaltz Jakab, Muzsik István, Agatits Boldizsár, Littvay Péter káplánok és Csányi István papnövendék segédlete mellett.

A szentmise alatt betéteket énekeltek Major József, dr. Kneifel István és Staudacher József, kiknek szép éneke emelte az áhitatot.

A szentmise végén felzendült a kóruson a nemzet imája a hymnus és ennek hazafias lelkes akkordjai mellett vonult ki a hívők serege a templomból.

Innen a gör. kel. szerb egyházba ment át a hivatalos menet, hol a hálaadó isteni tiszteletet Kupuszárevits Lyubomir esperes-plébános mondotta és Pavkovits diakon imádkozott a király tővéért.

Az ünnepi isteni tiszteleteket az izraelita imaházban lefolyt ének szent beszéd zárta be, melyet dr. Fischer Mihály rabbi mondotta.

Délben úgy a közös hadsereg, mint a honvédség étkezőjében disztribúció volt, melyen mindenütt egy-egy felköszöntőt mondtak a parancsnokok Őfelsége a királyra.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pallein János zombori állami főgimnáziumi tanárt ezen intézethez rendes tanárrá nevezte ki. Eperjesre történt áthelyezéséről szóló — lapunk múlt számában közölt hír — tévedésen alapult.

Athelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Janács István újvidéki posta- és táviróosztály Budapestre helyezte át.

Egyházi hír. Egerth Jakab végzett nyolcadik osztályu papnövendék tanulmányainak folytatására a Germánia-Hungarum kollégiumba Romába küldetett.

Főpásztori körlevél. Császka György kalocsai érsek XVIII. sz. főpásztori körlevelében ajánlja Csukovits János missziótársasági pap kiadványait, azután közli azt a miniszteri rendeletet, mely szerint a kath. tanító ünnepnapokon tanítani nem kötelees és azt a kultuszminiszteri végzést, mely szerint a latin, görög és örmény szertartásu katolikuskonál ott, hol a helyi autonomia még nincsen szervezve, az iskolaszéket a hitközség képviselőjével kell tekinteni. Pályázatot hirdet végül a báthmonostori, öregtényi, keserűtelki, gákovai, csantavéri egy-egy és petrovozellői két tanítói állomásra. A körlevelet személyi változások hírei zárják be.

† **Szemző Mátyás halála.** Budapestről vett értesüléstünk szerint kamjonkai Szemző Mátyás nagybirtokos, a köztisztviselőben álló Szemző család nesztora elhunyt.

Adomány a Scherer árváknak. A néhai Scherer Ferenc kiskoru árvái részére újabb adakoztak: Hauke Imre 5 korona, Dekker Pál, dr. Dimitrijevics Bránkó, Pocsay Sándor, Maximovics Miklós, Gyurisits György, Latinovits Szaniszló, Auth György, Szabó László, Duchon Béla 2—2 kor., Spanyol József 1 kor. 60 fil., Ratkó Zsigmond, Krizsán György, Bugarszky, Krizsán Theodora, Krizsán Zórka, Hanczmann Kálmán 1—1 kor., Schäfer Ferenc 60 fil. — A gyűjtés tovább folyik.

Főszolgabírói hivatalvizsgálat

Latinovits Pál főispán Szalay Frigyes főispáni titkár és dr. Csernyus Pál tb. főügyész kíséretében folyó hó 12., 13. és 14-én a bajai szolgabírói hivatal ügykezelését vizsgálta meg és annak befejeztével a tapasztalt rend és pontosság felett teljes megelégedését fejezte ki Vojnits Maté főszolgabírónak.

Kossuth ünnep Zomborban.

A március hó tizenötödikét rendező állandó bizottság múlt esztendőkor délután tölést tartott Vértesi Károly elnökle alatt. A bizottság kimondotta egyhangú lelkes határozatával, hogy Kossuth Lajos születésének évszázados fordulóját nagyszabású ünnepélyvel tli meg, amelybe bevonja városunk egész társadalmát, az összes egyleteket és testületeket. A nagyszabásúnak tervezett ünnepély programjának megállapítására a bizottság Vértesi Károly elnököt, Racz Soma és Trischler Károly bizottsági tagokat küldte ki, kik az ünnepélynek sorrendjét legközelebb meg fogják állapítani és az elnök által összehívandó százasbizottság elé terjeszteni. Annyit már előre is jelezhetünk, hogy a Kossuth ünnepély programja nem lesz a megszokott sablonszerű, hanem minden legkisebb részletében is a Kossuth kultusz hazafias érzésének felemelésére és Kossuth, a haza atyjának dicsőítésére fog irányulni. Meg fogjuk ünnepelni hazafias lelkesedéssel úgy, hogy annak emléke hosszú időkre meg fog maradni azok szívében, kik benne részt vesznek. Egy pár szavunk van még a március tizenötödikét rendező nagy bizottsághoz. A Kossuth ünnep rendezésének megbeszélésére Vértesi Károly elnök a napokban meg fogja küldeni a meghívókat. Hazafias tisztelettel kérjük a nagy bizottság tagjait már most, hogy ne mutassanak közönyt a Kossuth ünnepélyvel szemben, hanem tartásukban köteleességüknek a rendezés munkájában kivenni a maguk részét, mert csak akkor lesz sikere, ha: egyesült erővel jelleg alatt fog megvalósulni.

Schweidel József emléke.

A március tizenötödikét rendező állandó bizottság kebeléből Schweidel József vértanu dicső emlékének megörökítésére kiküldött bizottság első ülésében azon határozatot hozta, hogy Schweidel Józsefnek szobrot állít és szülőházát emléktáblával jelöli meg. A szülőház megállapítására a bizottság Trischler Károly tagot bízta meg, ki erről számolt be a bizottság hétfői ülésén, melyen Vértesi Károly elnököt és Hauke Imre polgármester is jelen volt. Trischler Károly jelentette, dacára kimerítő és mindenre kiterjedő kutatásainak, nem talált oly elfogadható adatot, melynek alapján Schweidel szülőházának helye biztosan megállapítható lenne. A bizottság sajnálattal vette tudomásul a jelentést és elhatározta, hogy a folyó évi október hó 6-ára tervezett emléktábla leleplezést elhalasztja és a szülőház megállapítása iránt a kutatást folytatja. Vértesi Károly bejelenti a bizottságnak, hogy a városunkban a felállítandó Kossuth szobor alapjára, elesett honvédek és más hasonló hazafias célokra elhelyezve volt pénzeket sikerült a Schweidel szobor javára megnyerni. Végül Hauke Imre polgármester indítványára a bizottság Trischler Károlynak a szülőház kutatása érdekében kifejtett munkásságáért és Vértesi Károly elnöknek a Schweidel József szobor alap gyarapításáért köszönetet szavazott. — Megemlítjük itt, hogy Trischler Károly megírta Schweidel József életrajzát és az legközelebb megjelen a könyvpiacou. A tiszta jövedelem a Schweidel József szobor javára esik.

Öngyilkosság.

Kis-Sztapárról írják: Konec Kálmán fiatal mérnök, ki nem régen nyerte el diplomáját és szép jövő előtt állott, a napokban belevetette magát a magas zsilipról a Ferenc-csatornába az ugynevezett „Zugó”-ba. Többben segítségére siettek, de hiába. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Esküvő. Kozmatelki Csath Lajos a szabadkai m. kir. honvédegyezred ezredese és ezredparancsnoka szombaton, folyó hó 16-án esküdtött örök hűséget bajsai Vojnits Adalberta urnőnek. Násznagyok voltak: Latinovits Pál vármegyei főispán és báró Vojnits István főrendibázi tag.

Az ó-becsei árvatár rendezése.

A vármegyei árvaszék az ó-becsei régi árvatári tartozások rendezésére dr. Frank Mihály árvaszéki elnökbhelyettes vezetése alatt dr. Csernyus Pál tb. főügyész és Késmárky Endre tb. főszámvéveőből álló bizottságot küldte ki. A bizottság munkálatait folyó hó 23-án kezdi meg és a rendezés munkálata előreláthatólag, tekintve a nagy munkaanyagot, hosszabb időt fog igénybe venni. Ó-Becse község rendezésével véget ér az árvatárak rendezésének munkálata.

Honvédségünk gyakorlatai.

Élőnek képet mutatott tegnapelőtt a honvédelaktanya tájéka. Zöld sárga ládikókat cipelve jöttek a rezervisták 31 napra. Vigan jöttek — fel sem veszik már az ilyesfélét különösen azok, akik most csinálják — az utolsót. A menyecskék is elkísérték gazduramat, de már nem igen siratták meg, mint valamikor régen, a kétesztendő rukkolásnál. Csak egyet költöttek kölcsönösen egymás szívére... „osztán baj ne legyen a szív táján!” Gazduram azzal beállott a glédába, a menyecske meg hamisan mosolyogva gondolt a 35 szabad napra! — de tán a dazduram is? Az itteni honvédszázalóhoz századonként 80 ember vonult be. A tartalékosokkal kiegészített zászlóalj f. hó 20-ig a város környékén tart harszerű gyakorlatokat, majd 21-én vonaton mennek Arad vidékére, a hol dandár és hadosztály gyakorlatok lesznek megtartva. A 6. ezred gyakorlatait kozmatelki Csath Lajos ezredes, ezredparancsnok vezeti. A gyakorlatok vége előrelátszólag szeptember 10-én lesz. A bevonulandó póttartalékosok Hűmpfuer Leó hadnagy parancsnoksága alatt külön osztagot fognak képezni és nem mennek el, hanem 28 napon át a helybeli terepen fognak gyakorolni. A gyakorlatok végével lesznek az önkéntesi vizsgák a szegedi dandárnál megtartva. A következő tart. tiszték és hadapródok vonultak be a helybeli honvédszázalóhoz: Pecker Lukács, Kleiner Lajos, Hittner Károly, König Dávid, Klein Károly, Kovács Aladár, Blumenthal Miklós, Schlosz Sándor, Szemző István, Fátér Mihály, Steiner Hermann, Ferenczy Győző tart. hadnagyok, Erdős Áron, Kubányi Mihály, Goldfahn Mihály, Pece Ferenc h. tiszthelyettesek, dr. Spitzer István főorvos, dr. Stein László segédorvos helyettes.

Elhunyt egyetemi tanár.

A magyar tudományos világnak halottja van: Plósz Pál dr., a budapesti egyetemen az élet és körvegytan nyilvános rendes tanára Budapesten elhunyt. Halálát két gyermekén kívül Plósz Sándor igazságügyminiszter, a rigyicai választókertület orsz. képviselője gyászolja.

A zombori zeneiskola növendékei körutjukban tegnap Újvidéken játszottak először a Mayer-féle szálloda kerti helyiségében. A nagyszámú közönség élvezettel hallgatta a fiúk ügyes játékát. Újvidékről a zenekar Abbáziába megy, ahol a Quarnero igazgatósága szerződtette őket több estére.

Új zóna dijszabás. Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a m. kir. államvasutak igazgatósága a jelenleg érvényben levő személydijszabáson változtatásokat tesz. Két új zónát állítanak fel és a távolsági forgalom első szakaszának beosztását az átmenet arányosabbá tétele szempontjából 10—20 illetve 30 fillérral fölemelik. A miniszter utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az új személydijszabást sürgősen dolgozza ki és még az év folyamán oly időben terjessze jóváhagyás alá, hogy az új dijszabás mielőbb, de legkésőbb jövő év január hó elsején életbeléptethető legyen.

Jegyzőválasztás Rémen.

Folyó hó 8-án delután 4 órakor volt Rémen Hirmann Miklós községi jegyző nyugalmomba vonulása folytán megválasztott jegyzői állás betöltése. Kevezzel 4 óra előtt megjelent a községházánál ifj. petői Szutrély Lipót a bács-almási járás közszeretben álló fiatal főszolgabírójával és a teljes számban együtt volt előljárók és képviselők jelenlétében megnyitotta a gyűlést. Az állásra hárman pályáztak, névszerint Kelle Vince rémi h. jegyző, Kobelrausch Kálmán bács-madarasi és Utry Maté Emil gajdobrai segédjegyzők. A főszolgabíró mind a három pályázót jelölte, kik közül, mint előre látható volt, a képviselőtestület egyhangúlag Kelle Vince rémi h. jegyzőt választotta meg, ki is azonnal a gyűlés alatt letette a hivatalos esküt. Ezután a főszolgabíró meleg szavakban üdvözölte a megválasztottat új állásában, mire ez meglatottan mondott köszönetet a járás derék főszolgabírójának és a községi képviselőtestületnek az iránta oly impozáns módon megnyilatkozó bizalmukert, majd pedig barátságos lakomára hívta meg házába a képviselőtestületet, hol vidám zeneszó mellett csak a hajnali órákban ért véget a kedélyes és minden tekintetben sikerült mulatozás.

Ezredek összpontosítása.

A m. kir. honvédegyezred négy első ezrede: a budapesti, debreceni, szegedi és szabadkai az idén nagyszabású hadgyakorlatokat végeznek. A négy ezred először dandárban gyakorol és pedig az első lovasdandár Szabadkán, a második Kis-Kőrösnön báró Zeck tábornok, honvéd lovassági felügyelő vezérlete alatt Bács-Almásou összpontosítják a két dandárt egy lovas hadosztályá. A hadosztály gyakorlatok augusztus végétől szeptember hó 10-ig tartanak. A szegedi harmadik honvéd huszárezred augusztus hó 26-án megy Szabadkára és ott három napot tölt. Innen Bács-Almásra indulnak és ott találkoznak a budapesti honvédegyezreddel.

Évzáró vizsga. Az adai m. k. földmives iskola ez évi évzáró nyilvános vizsgája folyó hó 17-én délelőtt 8 órától kezdődőleg tartatik meg, melyre ez uton hívja meg a nagyérdemű gazda és érdeklődő közönséget az igazgatóság.

Léggömbök kerestetnek.

Léggömböket keresnek és minden megtaláló darabonként 20 márkát kap. A belügyminiszter értesítette erről a hatóságokat. Nagyon komoly és tanulmányos dolog ez. A német Aeronautische Observatorium, mely a Berlin melletti Reinickenhofenben székel, Európa minden részén u. n. szimáltán léggömböket bocsát fel a légrétegek tanulmányozására és megfigyelésére. E léggömbök meghatározhatatlan helyeken fognak lelesni és az observatorium a közönségre bizza, hogy a léggömböket elfogja és rendeltetése helyére juttassa. Azok számára, kik ilyen léggömböket az observatorium fenti címére elküldik, husz márká jutalmat ad a tudományos intézet. Egy-egy ilyen léggömbön fel van jegyezve a feleresztés helye és ideje. Van benne óragép hengerrel, mely a légyomát mutatja meg különböző pillanatokban. Ebből arra a magasságra lehet következtetni, melyben a léggömb járt. Van a léggömbön thermometer is, mely a hőfokot konstatálja, más készülék a levegő sűrűségét, más pedig a nedvességét. Mindezek a különböző légrétegek megfigyelésére szolgálnak. A gömböket különböző helyeken egy azon pillanatban bocsátják fel és így egy egész nagyobb területen mutatják meg a légrétegek állapotját.

Beiratkozás. A kecskeméti ev. ref. jogakadémián a beiratások szeptember hó 1—8-ig tartanak; 8—15-ig folyamodás utján a tanári kar, október 15-ig nyomós okból a jogakadémia igazgatótanácsa adhat az utólagos felvételre engedélyt. Beiktatási díj 20 korona, félévi tandíj 30 korona. Az alapvizsgálatok szeptember 1—15-ig tartatnak. Alapvizsgálati díj 24 k. Tápintezeti díj havonként 15 korona.

Sok pénzt lehet megtakarítani, nem kell piszkos ruhában járni. Magyarázat 8. oldalon.

Prielle Kornélia szobra Palicson. Szép tervet vetett föl a „Szabadkai Közlöny“ szerkesztősége a napokban. Egyik legutóbbi száma vezércikkében felszólítja Szabadka szab. kir. város közönségét: állítson a nagy művésznőnek, Prielle Kornéliának Palicson emléksobrot és pedig halálból, mert amióta Palics csak fűrdőszámba megy, azóta Prielle — mellőzve minden külföldi fűrdőt — mindig a legnagyobb előszeretettel kereste föl a város e kies kis fűrdőhelyét. Mint értesülünk, ez a gyönyörű gondolat a lakosság összes köreiben nagy lelkesedéssel fogadtatott és ha így megy, úgy nemsokára találkozunk majd Prielle Kornélia emléksobrával Palicson, amelyről el lehet majd mondani, hogy az igaz hála emelte.

Műkedvelői előadás. A hódásági fiatalok a „Christián“ szállóban augusztus hó 23-án a hódásági dalárda közreműködésével táncvígvalommal egybekötött műkedvelői előadást rendez. A műsor a következő: Vasárnapi regg. Kreutzer R-től. Énekli a dalárda. (Karnagy: Brandecker István.) A miniszterelnök hája. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Almási Tihamér. Személyek: Kovács, városi tanácsnok Brandecker Ede. Lotti, neje Schneider Katica k. a. Eliz, leányuk Korény Vilma k. a. Tollagi, hirlapíró Menrath Jakab. Házmester Hausz Ede. Inas Spitznágel Márton. 1-ső hordár Lescheditzky Ferenc. 2-ik hordár Possert Keresztély. Történet Budapesten, Kovács házában. Népdalok. Énekli a dalárda. (Karnagy: Brandecker István.)

A posta és táviró vasárnapja. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, a melyben megváltoztatja a posta és táviróhivatalok vasárnapi és ünnepnapon hivatalos óráit. A rendelet szerint a vidéki posta- és táviróhivataloknak a felvételi szolgálatra nézve ezentúl vasárnap és ünnepnap d. e. 8—11-ig kell hivatalos órákat tartani. A köznapi valamint a vasár- és ünnepnap délutáni szolgálat változatlan marad, ugyszintén az esti jelentkezés kötelezettsége is.

Tűz. Ó-Morovicán pénteken éjjel Iványos József szállásán kigyulladt egy náddal fedett 8 öl hosszú sertés ólja s a tűz a nagy szárazság következtében átcapott a közelben levő szalmakazalra is, a melyet teljesen elhamvasztott. A tűz keletkezését Iványosnak Pal nevű testvére okozta akként, hogy este 8—9 óra között a sertésólnak ajtait bezárta, miközben pipázott s saját állítása szerint abból szikra eshetett ki, a mit ő észre nem vett. A kár 200 korona, de megtérül, mert biztosítva volt. Sem emberben, sem állatban kár nem esett. — Pintér Károly kis-hegyesi lakos háza ugyancsak ismeretlen okból leégett, 600 koronára, biztosítva volt. Mindkét esetben a jelentést a rendőrség az illetékes hatóságoknak bejelentette.

Megszöktette az anyósát. Nem mindennapi dolgot követett el Gruics István izségi lakos a napokban: megszöktette az anyósát. Gruics egy félévvel ezelőtt házasadott, feleségül bevén Rajcsovic Iván kis-közári lakos leányát, aki már vagy ötször szökött meg a szülői háztól, mindig más legénynyel. Két hét előtt megunt a férjét is és elszökött tőle. Gruics azt hitte, hogy felesége talán visszatért szüleibez és néhány nap előtt elment oda, de az anyósán kívül senkit sem talált otthon. Az asszony még eléggé fiatal és szép is és így a feleségét kereső Gruics hamarosan megegyezett az anyósával és őt vitte haza, asszony nélkül maradt házába. Ámde Gruics az anyósán kívül más egyebet is elvitt apósa, Rajcsovic házából. Rajcsovic csak ezt a holmiját keresteti, különben bele törődött a sorsába, mert — ugymond — akkor verte csak meg az Isten a vejét, a mikor az ő feleségét — tehát az anyósát szöktette el tőle!

Agyonvert főgimnáziumi tanár. Zentáról írják: Tóth Lajos főgimnáziumi tanárt folyó hó 9 én éjjel, mikor a főgimnáziumi ifjúság hangversenyéről hazament orvul megtámadták, súlyosan megsebesítették és kirabolták. A rögtön megindult nyomozás eredményre is vezetett s a lelketlen bűnösök a rendőrség kezei közt vannak. — Ime a

tényállás. Tóth Lajos e hó 9 én a főgimnázium ifjúság által rendezett hangversenyéről hazamenve, midőn utcájába befordult, két sühanc valami súlyosabb vasvéggel ellátott doronggal hirtelen megtámadta s több csapást mérvén fejére, összeesett. Az elalélnak ezután óráját, láncát, pénzét s egyéb értékeit elrabolták. — Az arra cirkáló éjjeli őrs segítségével hazaszállították s a megrémült család rögtön orvosért küldött, ki a súlyosan sebesültet ápolás alá vette. A tettesek Lövey Vilmos és Hanák Mátyás voltak s dacára Hanák terhelő vallomásának Lövey mit sem akar bevallani.

Latinovits Pál főispán gyűjtése az ujtemplomra.

Az épülő ujtemplomra óméltósága a főispán ur által megindított gyűjtéshez adományokkal a következők járultak:

Múlt hó 29 én megjelent 58. számunkban a befolyt adományok összege 8158 K 18 f. Zenta város tanácsa 50 K — f.

Mezey Imre főszabiró ur gyűjtése:

Begecs község mint erkölcsi testület 5 kor., Brezsovszky Vazul 2 kor., Járek község mint erkölcsi testület 4 kor. 11 K — f.

Dr. Széchényi Tamás főszabiró ur gyűjtése:

Greifenstein Fülöpné 2 kor., özv. Fuchs Vilmosné, N. N., N. N., N. N., Rittner György, N. N., N. N. 1—1 kor., Becherer Károly 60 fil., Csaszny Lajos, Vetter Ádámné, Csaszny Mátyás 50—50 fil., Ott József 40 fil., Metz Éva 30 fil. 11 K 80 f.

Balassy Endre t. kanonok esperesplébános több hivel együtt Kis-Hegyes 16 K — f.

Lalosevits Jela gyűjtése Budapest 10 K — f.

Reidl János Kucura 2 K — f.

Hartmann János ur gyűjtése:

Uj-Soóvé község mint erkölcsi testület 5 kor., Petri Károly, Hartmann János, Hartmann Pál 1—1 korona 8 K — f.

Császár Péter főszabiró ur gyűjtése:

Bajsa község mint erkölcsi testület 10 kor., Szilvássy János, Preradovits Mladen, Preradovits Jócó 1—1 kor., Szilvássy László, Schleich Károly, Barkóczy István, Robitssek Bernátné 40—40 fil., özv. Vrabliczáné, Bandobranszky Milán, N. N., özv. Kelemen Pálné, Szakál József, Petkov Milka, Jerkovits Pálné, Berkes János, ifj. Makan János, Klemon Mátyás, Bugyi Albertné, Robitssek Adolf, Bognár András, Klemán Jánosné 20—20 fil., Ocsenás Albert, Papacsek József, Barkóczy Péter, Herke József, Hertl András 10—10 fil. 17 K 90 f.

A befolyt adományok összege 8284 K 88 f.

Elfűstölt milliók. Magyarországon a dohányozás szenvedélye egyre jobban-jobban növekedik és évről-évre milliókkal többet költenek a dohányra az emberek. Ebben az esztendőben, március hónap végéig az állam majd 24 millió koronát vett be az eladott dohánytermékekért és igen örvendetes az, hogy amit eladtak, leginkább hazai termelés volt. Pipadobányából eladtak általános forgalomban lévő 91,906 kilót és a csomagocskákban 116,602,262 darabot. Az általános forgalomban lévő szivarokból elkelt: Regalitás 1,113,200, Trabuko 5,067,400, Milláresz 251,000, Britanika 5,531,100, Operasz 347,500, Kuba Portoriko 19,601,200, Portoriko 16,412,600, Virginai (finom) 3,746,750, Virginai (Brazil) 536,482, Vegyes külföldi (rövid szivar) 57,102,206 és Rövid magyar (hosszu szivar) 8,011,134. Az eladott szivaroknak száma összesen 118,620,571, míg tavaly ugyanezen időszakban 112,859,150 darabot adtak el. Szivarokból elfogyott: Nilus 344,200, Stambul 1,368,700, Szultán 6,060,300, Hunnia 595,595, Memfisiz 947,900, Hölgy 100,218,850, Hercegovinai 5,278,500, Dráma 72,583,500, Virginiai 28,186,400 és

Magyar 4,811,100. Mindössze elkelt a szivarokból 276,508,045, tavaly ilyenkor pedig elkelt 247,512,250. A havanna szivarokból általános forgalmu 52,700 fogyott el, míg a belföldi különlegességi dobányból 61,558 kilót adtak el. A belföldi különlegességi szivarokból 2,552,820 darabot és szivarokból 10,516,150-et adtak el. A felsorolt dobányárúkért összesen 23,638,103 koronát és 8 fillért vett be összesen az állam, míg tavaly ilyenkor 22,956,893 korona 57 fillér volt a bevétel.

Előjegyzés és felvétel a zombori felső keresk. iskolában. Tekintettel arra, hogy egy osztályba csak 40—40 tanuló vehető fel, az előjegyzések az egész szünetidő folyamán, a beiratások pedig szeptember hó 1., 2. és 3-án történnek. A felső keresk. iskola első osztályába oly tanulókat vesznek fel, akik a gimnázium, reál vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el; az intézet felső osztályának tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a keresk. miniszterek biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A zombori illetőségű tanulók tandíja 40 korona, a vidékieké 60 korona, amely összeg előleges félévi részletekben is lefizethető. Ezenkívül fizetendő: felvételi díj fejében 4 korona, a tornázás és vivás tanításáért 4 korona, ifjúsági könyvtárra 2 korona és az év végén kiadandó értesítőre 1 korona. Előjegyzés alkalmával a felvételi, könyvtári és az értesítőre fizetendő díj, összesen 7 korona előre lefizetendő. Szegénysorsu, jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttatnak el. Minden egyéb nézve írásbeli vagy szóbeli megkeresésre az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknélk tisztességes családokat, melyek tanulókat teljes ellátásra elfogadnak. A helyek megválogatásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra, hogy a tanulók a helyben elterjedt magyar, német és szerb nyelveket otthoni társalgás útján is könnyen elsajátíthassák.

Tűzhalál. Kobilárov Milos ó-kéri lakosnak folyó hó 7 én délelőtt fél 11 órakor a határban levő tanyáján cseréppel fedett istállója beltről kigyulladt és a padlásán volt 325 métermázsza buza, gazdasági eszközök és rubaneműek 5413 korona értékben leégett, Lucz Fülöp, ki ottan munkában volt alkalmazva, Erzsébet nevű másfél éves leánykáját a nagy hőség miatt az istállóba helyezte el, ki szintén a pusztító elem áldozata lett. — Rendőr- és csendőrrjárőr a tűz kiltésekor nyomban a helyszínén megjelentek s a tűz eloltása után a nyomozás megejtetvén, kiderült, hogy a tűz Gerstheimer Fülöp ó-kéri lakos gondatlanságából keletkezett, mert a tűz kiltése előtt 5 perccel égő pipával járt azon a helyen, a hol a tűz kiltött. — Az esetet feljelentették az ujvidéki királyi törvénytörvényeknek.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy miután nőmmel kibékültem, a „Bácska“ 1901. évi augusztus hó 20-iki 64. számában megjelent nyilatkozatomat ezennel visszavonom.

Zombor, 1902. évi augusztus hó 18-án.

Bugarzsky Athanasz.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Kereslet.

Irodamba keresek 1902. évi szeptember hó 1-étől 1903. évi június hó 30-áig terjedő 10 havi időtartamra egy az adókezelés és kataszteri munkálatokban teljes jártassággal bíró egyént. Havi fizetése 66 kor. 66 fil. s ezenkívül részére a 10 hónapban 300 korona mellékjövédelmet biztosítok. Az illetőtől a magyar nyelven kívül még a német nyelvnek szó és írásbani bírását is megkívánom.

Zányi Bódog,

2—1 Bács-Bresztovác község jegyzője.

3703. szám.

kig. 1902.

Arlejtési hirdetmény.

Ada község elüljárósága közhírré teszi, hogy az apácázárda és leányiskola felszereléséhez tartozó iskolaszerek, szentképek, feszületek, evőeszközök, konyhaszerelvények stb. jegyzékbe foglalt tárgyak szállítását árlejtés útján számdékozik biztosítani.

A szállítandó tárgyak, valamint az árlejtési feltételek a község házában a közigazgatási jegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekintheők.

Írásbeli zárt ajánlatok — melyekhez a kikiáltási ár 10% a bánapénztől csatolandó — az árlejtés határidejéig elfogadhatók.

Kikiáltási ár 3343 kor. 44 fil., melynek 10%-a az árlejtés megkezdése előtt bánapénztől leteendő.

Az árlejtés határidejéül **1902. évi augusztus hó 22-ének délelőtti 9 óra** tűzetik ki.

Adán, 1902. évi augusztus hó 14-én.

Az elüljáróság.

2856. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községben megürrült évi 500 korona javadalmazással egybekötött 7-ik számú gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik; felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel, katonajegyzővel, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az **1902. évi augusztus hó 31-ig** az elüljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítottatik.

B. Topolyán, 1902. augusztus 17-én.

Elüljáróság.

Egy jó házból való **fiu tanoncul** felvétetik **Lugumerszky Plátó** fűszer, gyarmatáru és anyagkereskedésében Zomborban. 3—2

Birtokeladás.

Felsővárosban lévő **házzamat** és a bezdáni uton levő **13 hold szállásomat** teherrel együtt eladom.

4—2 **Bikár Lyubomir,**
takarékpénztári igazgató **Rumán.**

Egyéves önkénteseknek,

valamint fűzőlőknak egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyén- és polgári ruhát jutányosan készítt, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad

Knipl János,

8—1 polgári és egyenruha szabó
Zombor, bajai-utca a nagy szerb templom mellett.

Boreladás.

Ezennel vételre ajánlom **csakis saját termésű, kisköszegi (batinai) hegyi boraimat.**

Természetes és tiszta voltukért minden tekintetben szavatosságot vállalok.

Egyben köztudomásra hozom, hogy most már elfogadok ideit termésre előjegyzéseket, sőt kész vagyok bármily mennyiségben szüretet is eladni, mely esetben a vevő rendelkezésére bocsájtok különálló pincéket, hol borait tetszése szerint kezelheti.

Értekezhetni velem személyesen előleges értesítés után, a kisköszegi szőlőben, — írásbelileg pedig alábbi címenen.

Izsép (Mohács mellett).

Balassa Pál Bálint,

2—1 földbirtokos.

800. sz. 1902.

Élelmezési hirdetés.

Az adai m. kir. földműves iskola tanulóinak, valamint az iskolával kapcsolatosan tartatni szokott téli tanfolyamok növendékeinek s a nyári kurzusok hallgatóinak élelmezése folyó évi november hó 1-től következő egy év tartamára való árlejtés útján bérbeadására ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni szándékozókkal azzal hivatnak fel, hogy szabályszerű bélyeggel s községi bizonyítvánnyal ellátott 400 (négy száz) korona erejéig óvadékképes zárt ajánlataikat legkésőbb **folyó évi október hó 1-ig** az iskola igazgatóságánál akár személyesen, akár írásban nyújtsák be.

A szerződés egyelőre csak egy év tartamára köttetik meg, mely lejártával újabb három évre meghosszabbítható.

Az élelmezésnél valamely mesterséggel foglalkozók előnyben részesülnek.

Az élelmezési feltételek az iskola irodájában bármikor betekintheők, valamint ez ügyben írásban intézett megkeresésekre készséggel ad felvilágosítást

2—1 az igazgatóság.

3017. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Dautova székhelylyel Baracska, Bátormonostor, Béregb, Csataalja és Szántova községeket magában foglaló körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi szeptember hó 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 1200 korona és a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Baján, 1902. augusztus hó 8-án.

Vojnits Máté,

főszolgabíró.

Alkalmazást nyer.

Egy a jegyzői teendőiben jártas intelligens fiatal ember községi jegyzői irodában alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivalban. 3—1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

35,109. sz.

alisp. 1902.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye központjában lemondás következtében megürrült és 660 korona fizetés, 60 korona lakpénz, 40 korona csizmapénz és természetbeni ruházattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránypelése mente és 4 évente egy köpeny) javadalmazott központi hivataloszolgai állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanazon törvény-cikk 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően szerkesztett kérvényeiket **1902. évi szeptember 20-ig** hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1902. évi augusztus hó 5-én.

KARÁCSON,

3—3

kir. tan., alispán.

19357. sz. 1902.

Arlejtési hirdetmény.

Építési vállalkozóknak tudomására hozatik, hogy az alább felsorolt építkezési munkálatok vállalatba adása iránt a lent megnevezett ispánságoknál, ahol az árlejtési feltételek és költségvetések a hivatalos órák alatt betekintheők, nyilvános árlejtések fognak tartatni, és pedig:

I. Kulán a kincstári ispánságnál 1902. augusztus 26-án d. e. 9 órakor: 1. Az ó-kéri r. k. templom burkolat javítása, kikiáltási összeg 1601 kor. 94 fil., kézi és igásnapszám címen a községet terheli 209 kor. 64 fil. 2. A veprováci r. k. templom javítása: kikiáltási összeg 9620 kor. 66 fil., kézi és igásnapszám címen a községet terheli 698 kor. 78 fil. 3. A kucurai r. k. templom tetőzet javítása: kikiáltási összeg 2395 kor. 91 fil., kézi és igásnapszám címen a községet terheli 121 kor. 49 fil. 4. A dautovai r. k. templom s paplak javítása: kikiáltási összeg 1469 kor. 19 fil., kézi és igásnapszám címen a községet terheli 105 kor. 54 fil.

II. Apatinban a kincstári ispánságnál 1902. augusztus 27-én d. e. 9 órakor: Az apatini r. kath. templom és paplak javítása: kikiáltási összeg 6928 kor. 87 fil., kézi és igásnapszám címen a községet terheli 243 kor. 13 fil.

Ezeket kivül hasonló árlejtések tartatnak még:

1. ispánságnál M.-Pécskán augusztus 25-én,
2. ispánságnál Lugoson augusztus 26-án,
3. ispánságnál Temesvároin augusztus 27-én,
4. ispánságnál Lippán augusztus 28-án,
5. ispánságnál Pancsován augusztus 29-én, — mindenkor d. e. 9 órától kezdődőleg.
Arad, 1902. augusztus hó 6-án.

M. kir. államjósággazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

2—1

Hirdetés.

O-Kanizsa község elüljárósága **f. évi augusztus hó 23-án (szombat) délután pont 5 órakor** megkezdetten a városháza tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtésen a jegyzői lakhoz szükséges lógó ereszet csatornák, valamint a függélyes lefolyó csövek készítését fogja biztosítani.

Ezen bádogos munka kikiáltási ára 435 kor. 94 fil.

Bána'pénz (biztosíték) 40 korona.

Miről versenyezni kívánók azon megjegyzéssel értesítettnek, mikép a költségvétés és árlejtési feltételek a szokásos hivatalos órákban hétköznapokon a közig. jegyzői irodában Bukalovits János községi iktatónál betekintheők.

O-Kanizsán, 1902. augusztus hó 12-én.
Laczkovits Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. közs. bíró.

MINDENMŰ
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK

DISZES KIVITELE

A BÁCSCSA KIADÓHIVATALÁBAN

FELVÉTELIK.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1902. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.										
Oda						Vissza				
szem. v.	vegy. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.
7.40		2.40	3.35	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	10.05	1.05	6.40	
12.33		5.47	8.23	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.20	9.46	1.56	
1.22	4.10	5.56		5.37	ind. SZABADKA	10.48	7.40	9.34	1.21	7.15
1.51	4.45			6.05	Csantavér	10.16	7.05		12.56	6.14
2.18	5.18	6.27		6.34	Bács-Topolya	9.52	6.40	9.02	12.34	5.17
2.44	5.46	6.42		7.02	Hegyes-Feketehegy	9.22	6.06	8.46	12.06	
3.05	6.10	6.56		7.22	Verbász	9.01	5.42	8.33	11.48	
3.26	6.44			7.42	O-Kér	8.36	5.13		11.29	
3.44	7.05			8.07	Kiszács	8.16	4.51		11.13	
4.06	7.30	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52	

Szabadka—Ó-Becse					
Oda			Vissza		
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
5.10	1.30	ind. SZABADKA	8.54	5.25	érk.
5.38	2.58	Békova	8.27	4.58	
7.00	3.21	érk. ZENTA	7.01	3.40	ind.
8.12	5.27	Ada	5.51	2.19	
8.35	5.42	Mohol	5.30	2.02	
8.55	6.02	Bács-Petrovorszellő	5.04	1.37	
9.21	6.28	érk. Ó-BECSE	4.35	1.10	ind.

Szeged-Rókus—Zenta					
Oda			Vissza		
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
4.15	2.00	ind. SZEGED-ROKUS	9.32	5.40	érk.
4.40	2.23	Rószke	9.09	5.18	ind.
4.58	2.42	érk. HORGOS (136)	8.50	5.00	
5.01	2.50	ind. HORGOS	8.38	4.49	érk.
5.20	3.09	Bács-Martonos	8.20	4.31	
5.43	3.32	Ó-Kanizsa	8.06	4.17	
6.05	3.54	Adorján	7.37	3.53	
6.30	4.19	érk. ZENTA	7.10	3.28	ind.

Szabadka—Baja					
Oda			Vissza		
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	1.47	6.43	ind. SZABADKA	9.37	12.43
5.29	2.22	7.18	Csikéria	9.04	12.10
6.10	2.54	7.50	Bács-Almás	8.42	11.48
6.16	3.00	7.56	Almás	8.27	11.33
6.45	3.26	8.25	Bikity-Borsód	8.02	11.08
7.24	4.00	8.59	érk. BAJA	7.25	10.32

Baja—Ujvidék					
Oda			Vissza		
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15	ind. BAJA	9.15	6.50
4.11		1.25	Baja-szállásváros	9.08	6.42
4.25		1.38	Vaskut	8.53	6.26
4.51		2.01	Gara	8.32	6.00
5.09		2.16	Pigyeica	8.17	5.35
5.37		2.39	Sztanisics	8.00	5.12
5.56		2.56	Gákova	7.36	4.40
6.15		3.14	Nenadies	7.15	4.16
6.25		3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	7.05	4.05
2.25	6.51	3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	6.20	11.20
2.31	6.57	3.57	Zombor-vásártér	6.13	11.13
2.41	7.07	4.07	Fernbach-szállás	6.04	11.04
2.50	7.16	4.16	Zsárkovác	5.56	10.56
3.06	7.30	4.30	Ó-Sztrapár	5.42	10.42
3.35	7.49	4.49	Bresztovác	5.27	10.28
4.05	8.10	5.12	Hódságh	5.02	10.02
4.46	8.35	5.37	Parabut	4.43	9.45
5.00	8.49	5.51	Paraga	4.22	9.25
5.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	4.04	9.07
5.54	9.30	6.23	Bulkesz	3.50	8.55
6.16	9.45	6.38	Petrovác-Glozsán	3.39	8.44
6.50	10.10	7.03	Futtak	3.10	8.16
7.13	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	2.45	7.55

Szabadka—Dálya					
Oda			Vissza		
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind. SZABADKA	6.50
5.25	2.26		6.56	Tavankut	6.17
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok	5.53
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics	5.02
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	4.40
7.03	4.02	7.37		Prigl-Szent-Iván	7.56
7.12	4.16	7.47		Szóna	7.46
7.29	4.28	7.57		érk. GOMBOS	7.37
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD	6.57
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA	6.46

Ó-Becse—Ujvidék					
Oda			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	6.55	12.43
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár	6.33	12.16
5.27	10.48	5.10	Csurogh	6.15	11.47
5.49	11.22	5.32	Zsablya	5.50	11.13
6.04	11.45	5.47	Gospodince	5.31	10.44
6.30	12.24	6.11	Temerin	5.14	10.20
6.39	12.36	6.20	Járek	4.58	9.50
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	4.43	9.31
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	4.40	9.24
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	4.15	8.55

Ujvidék—Vaskapu—Titel					
Oda			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDEK	6.00	3.01	érk.
7.00	5.38	érk. VASKAPU	5.33	2.38	ind.
7.05	5.50	ind. VASKAPU	5.28	2.33	érk.
7.31	6.24	Káty	5.06	2.15	
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva	4.43	1.56	
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván	4.25	1.41	
8.11	7.18	Vilova—Gardinovec	4.04	1.26	
8.24	7.34	Lok	3.48	1.14	
8.37	7.50	érk. TITEL	3.32	1.00	ind.

Hegyes-Feketehegy—Palánka					
Oda			Vissza		
v. v.	v. v.		v. v.	v. v.	
8.56	6.50	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	8.00	5.40	érk.
9.19	7.13	Telecska	7.38	5.18	
9.44	7.28	Kula	7.26	5.06	
9.56	7.40	Béla-puszta	7.05	4.45	
10.14	7.54	Torzsa	6.51	4.31	
10.43	8.20	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica	6.32	4.16	
11.05	8.38	Szilbás	6.03	3.47	
11.26	8.50	ind. GAJDOBRA	5.32	3.22	érk.
11.58	9.22	érk. PALÁNKA	5.00	2.50	ind.

Szeged-Rókus—Szabadka					
Oda			Vissza		
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	szem. v.
3.05	8.10	11.45	4.22	8.43	ind. SZEGED-ROKUS
3.22	8.27	12.01	4.38	9.09	Rószke
3.36	8.42	12.15	4.53	9.36	HORGOS
3.50	8.55	12.28	5.06	9.57	Királyhalom
4.05	9.08	12.41	5.21	10.17	Palics
4.17	9.19	12.53	5.32	10.35	érk. SZABADKA

JEGYZET. Az esti 6 órától reggel 5 óra 50 percig terjedő időközönként vannak nyitva. A menetrend baloldali számai feliről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvassandók.

Földeladás.

Az ó-morovicai határban fekvő 54 k. hold 943 □ öl **szántóföld** könnyű fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

6426. szám.

kig. 1902.

Hirdetmény.

Bács-Földvár községben lemondás folytán ürsedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat **szeptember hó 15-éig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása évi 1200 korona fizetéssel, 40 fillér nappali és 1 korona éjjeli látogatási díjjal van egybekötve. Szegények ingyen gyógykezelendők.

Kelt O-Becsén, 1902. augusztus 11-én.

Főszolgabíró ur szabadságon:

Kovatsits,

3-1

szolgabíró.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

35837. szám.

alisp. 1902.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyó évi augusztus hó 29-ik napján (péntek) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, amelyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívottak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig: Az ada-pádi komphoz vezető törvényhatósági közút kiépítésénél még szükséges építési munkák a szükséges építési anyaggal.

Előirányzott összeg 39.584 korona 21 fillér. Leteendő bántpénz 4000 korona.

Elkészítési határidő 1902. évi november hó 30-ika. Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak úgy számokkal, mint betűkkel is kiirandók és amelyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsden jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolandó és **folyó évi augusztus hó 28-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be. Versenyzők ajánlatukhoz a köfajból megfelelő és peeséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és azt az ajánlattal egyidejűleg az alispáni iktatóba beadni; és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlatot tevő neve és lakhelye, továbbá mire az ajánlat tétetik és végre a bentlevő bántpénz összege világosan feljegyzendő, megjegyzetvén, hogy a kített határidőn túl beerkező, vagy az előirt kelleket bármi tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A vármegye fentartja magának a jogot arra nézve, hogy a beadandó ajánlatok között — azoknak minden irányban való mérlegelése mellett — szabadon választhat.

Végül megjegyzetjük, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatalnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1902. évi augusztus hó 11-én.

Karácson Gyula,

2-1

kir. tanácsos, alispán.



A takarékoság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztük, háztartási cikkek, u. m.: függönyök, terítők, butorszövetek, hímzések stb. gyakran használaton kívül helyzetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepiszkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással aránylag kevés költséggel ismét használhatóvá tehetők.



Ruhatisztítás vegyi úton!

A vegyileg tisztított ruhák eredeti színe, fénye és alakja (façon) megmarad, legyeknek azok bármivel diszítettek is. Vegyi úton a zsír s egyéb peesétek tökéletesen eltávolíthatnak s ki van az az eshetőség zárva, hogy az eltávolított, illetve kioldott peesétek újból előtűnjenek.

Első vegyészeti ruhatisztító intézet

*—11 Tulajdonos:

Szabó Károly,
Zentán

Gyakran megtörténik, hogy ruhadarabok csak akkor küldetnek tisztítani, midőn a foltok eltávolítását már megkísérelték, miáltal a szín, sőt maga a szövet is oly mértékben van megtámadva, hogy tökéletes tisztítás többé alig érhető el. Az ily darabok csupán jóállás nélkül tisztíthatók.



Csomagolás. Ha a tisztítandók dobozban küldetnek, úgy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vissza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben előállított dobozokban, kellő vigyázattal csomagoltatnak a küldemények. Csomagolásért saját költségemet számítom.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítetnek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnek.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6-8 nap. Igen sürgős kivételnél a díjak költségtöbbletem arányában némileg magasabbak.



Szabad kézből eladom

a zombori határban a sztapári ut mentén fekvő és Szemző István ur szállása melletti, a várostól 10 percnnyire lévő **szállásomat** az összes szükséges melléképületekkel és körülbelül **30 láncc** (2000 □ ölenként) elsőminőségű **szántófölddel**, továbbá a nagytemető mögötti és a Pártos féle szőlő melletti **5 1/2 láncc szőlőföldemet**, végül a városban a Nagyszerbtemplom-utcában **80. szám alatt lévő új és igen szép házamat.**

Bővebb tudósítást ezen házban ad a tulajdonos

Milivojevits György

3-2

(gyompár).

6686. szám.

kig. 1902.

Orvosi pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye 4252 tótajku lakossal bíró Kiszács községében a megüresedett körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az orvosi körhöz tartozik Kiszács, valamint a községhez közel fekvő gróf Cbottek uradalom 6 pusztaja. Az orvos javadalmazása: 1600 kor. évi fizetés, melynek felét Kiszács, másik felét az uradalom fizeti. Továbbá a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak és pedig az orvos lakásán 40 fil., a beteg lakásán nappali 80 fil., éjjeli 1 kor. 60 fil., halottkémlésért 40 fil. és a megfelelő vágatási és huszemle díjak, végre kézi gyógyszerár jogositványáért lehet folyamodni. Megjegyzem, hogy az orvos az uradalmi pusztaikat uradalmi kocsin betenként 1-2-szer, ha szükséges többször is, külön díjazás nélkül bentazni tartozik.

Felhívom pályázni óhajtozókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §. és az 1876. évi t. c. 143. §-a szerint minősítetüket, nemkülönben a „tót” vagy egyéb szláv nyelvnek tudását igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket **1902. évi szeptember hó 15-ig** hozzám küldjék be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. A választás napjának kitűzése iránt utólag intézkedem.

Ujvidék, 1902. augusztus hó 13-án.

Mezey Imre,

3-1

főszolgabíró.

1470. szám.

kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Bács-Bodrogh vármegye tek. törvényhatósági bizottságának 1080/közgy. 1902. számú, illetve alulírott község képviselőtestületének VIII/kgy. 1902. számú határozata folytán a Bács-Feketehegy község határában levő községi (közűlő) közutak felmérése és azokról törzkönyv és térkép készítésére az 1890. évi I. t. c. s az ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítások, valamint a 610. közgy. 1897. számú megyei szabályrendelet szoros betartása mellett; továbbá a község határában (tehát a szőlőkben is) levő összes dőlőutak felmérése, kijelölése és ezekről könnyen áttekinthető és megérthető térkép készítésére; végül az utcák és terek szabályozási vonalainak az 1191/kgy. 1900. számú megyei építési szabályrendelet I. §-a értelmében elkészítendő műszaki munkálatokra ezennel pályázat hirdettetik.

Az összes anyagot, fuvar, napszámot, bélyegköltséget stb., szóval a munkálatok keresztülviteléhez kívánatos összes szükségletet vállalkozó köteles saját költségén előállítani.

Felhívattak mindazon okleveles mérnök urak, kik a fenti munkálatok teljesítésére vállalkozni óhajtanak, hogy ebbeli ajánlataikat **folyó évi szeptember hó 5-ig** alulírott eljáráshoz nyújtsák be.

A munkálat még a folyó évben befejezendő.

Bács-Feketehegy, 1902. augusztus 11-én.

Kozma Dezső, **Perlaky József,**
jegyző. 2-2 bíró.

3836. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Krusevlya községénél ürsedésbe jött és évi 600 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat hirdettetik, s felhívattak az állást elnyerni óhajtozókat, hogy kérvényeiket alulírott főszolgabíróhoz **f. évi augusztus hó 20-áig** adják be, mert a később beadottak figyelembe nem vétetnek. Megjegyzetjük, hogy a pályázóktól 6 gimnazialis, vagy ezzel egyenrangú osztály elvégzése megkívántatik.

Zombor, 1902. augusztus hó 5-én.

Tárczay,

3-3

főszolgabíró.